

УДК 664.013 (477.74):005.336.1

Купріна Н.М.

кандидат економічних наук, доцент

E-mail:

k.natali_@ukr.net

Баранюк Х.О.

асистент

кафедра обліку та аудиту

Одеська національна академія харчових технологій

вул. Канатна, 112, г. Одеса, Україна, 65039

E-mail: baranyuk.kristina@yandex.ua

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

Розглянуто стан та ефективність функціонування харчової промисловості України на прикладі Одеської області, як важливої галузі, яка забезпечує продовольчу безпеку держави та суттєво впливає на стан економіки України. Зроблено висновки та обґрунтовано напрями подальших досліджень для забезпечення ефективної діяльності підприємств харчової промисловості як в Одеської області, так й в Україні в цілому.

Ключові слова: харчова промисловість, система показників, ефективність діяльності підприємств, збиткові підприємства, оцінювання ефективності діяльності.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Харчова промисловість являється однією з найважливіших та перспективніших для подальшого розвитку галузей в Україні, ефективна діяльність якої здатна не тільки значно збільшити бюджет країни, а й створити внутрішню продовольчу безпеку та забезпечити соціальні аспекти: робочі місця та стабільність доходу персоналу, випуск якісної харчової продукції підприємствами при контролі держави за її безпекою та якістю, що призведе до зменшення обсягів поставок в країну неякісної іноземної продукції та зміцнення на внутрішньому ринку вітчизняного виробника, створить умови здорової конкуренції в галузі при якій реалізація власної харчової продукції можлива за умови виробництва як можна кращого, натурального, оригінального та смачного продукту, підвищить соціально-економічний аспекти стану та розвитку держави.

Одеська область має не тільки достатні природні ресурси, велику кількість вже функціонуючих підприємств харчової та переробної промисловості, сприятливий клімат, але й добрі транспортні та морські розв'язки, що сприяє просуванню виготовленої продукції, як на внутрішньому ринку країни, так і на зовнішньому та сприяє створенню всіх умов забезпечення ефективності діяльності підприємства значною кількістю внутрішніх ресурсів в середині підприємств та використання всіх видів ресурсів, тому саме Оде-

ська область має усі можливості, для виведення цієї галузі на новий рівень.

В Одеській області великою проблемою є недостатнє фінансування підприємств харчової промисловості та наявність саме збиткових, не ефективних в своїй діяльності підприємств і цей показник із року в рік тільки збільшується, що є негативної тенденцією. Навіть така перспективна для Одещини галузь харчової та переробної промисловості, як виноробство, в останні роки має проблеми з ефективністю функціонування, за рахунок стану сировинної бази, податкового навантаження, змінні структури експорту продукції, тощо. Відсутність рішення цих проблем та процесів в діяльності підприємств даної галузі формує значну загрозу для економічної, соціальної та насамперед продовольчої безпеки держави.

Аналіз останніх публікацій з проблеми. Питанням, що пов'язані з підвищенням соціально-економічної ефективності, ефективності діяльності підприємств та їх конкурентоспроможності, в тому числі підприємств харчової промисловості, присвячено багато наукових та практичних праць.

Для будь якого дослідження важливим є не тільки вибір об'єкту, напрямів, але й системи показників, які досліджувались вченими наукової школи ОНАХТ: О.П. Антонюком, Н.Й. Басюркіною, К.С. Дойчевою, П.В. Осиповим, Т.М. Ступницькою та ін., а також розглядалися вченими інших наукових шкіл, такими як, Б.В. Буркінський, А.І. Бутенко, А.Г. Гончарук, Ю.О. Мельник, В.І. Осипов, С.Ф. Покропівний та ін.

Проте ефективність підприємств харчової промисловості в сучасних умовах зміни зовнішнього середовища, способи і можливості досягнення найкращих результатів для кожного із підприємств даної галузі підлягає постійному моніторингу діяльності та змінам, що і підтверджує актуальність даного дослідження.

Формування цілей дослідження. Метою даної статті є дослідження практичних аспектів ефективності діяльності підприємств харчової промисловості Одеської області з метою виявлення можливих перспектив подальшого їх розвитку та забезпечення конкурентоспроможності на внутрішньому ринку України та напрямів подальших досліджень та аналізу.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Впродовж довгого періоду в наукових публікаціях вчених не скінчається дискусія пов'язана з використанням одного узагальнюючого показника або цілої системи показників для визначення рівня ефективності виробництва на підприємстві. Так, А.Г. Гончарук вважає, що для визначення ефективності діяльності підприємства необхідно застосовувати наступні показники: норма прибутку, прибуток, рентабельність, продуктивність праці, фондівдача, фондомісткість, матеріаловіддача, матеріаломісткість та ін. [2].

Ю.О. Мельник вважає, що для оцінки ефективності діяльності підприємств необхідно застосовувати натуральні, вартісні, трудові показники, а також коефіцієнти, індекси та відсотки, норми та нормативи [9]. Даний вчений стверджує, що за допомогою часткових показників можна розрахувати узагальнюючі. В такому випадку, часткові показники будуть являтися основою та базою, а узагальнюючі – метою розрахунків [10].

С.Ф. Покропивний поділяє систему показників ефективності на дві групи: перша – узагальнюючі

показники, друга – часткові (показники ефективності використання живої праці, виробничих засобів, матеріальних ресурсів та фінансових ресурсів). Завдяки частковим показникам можна розрахувати ефективність використання на підприємствах окремих видів ресурсів, які в свою чергу, також розподіляються на дві групи. До першої групи входять показники, що необхідні для визначення рівня використання вже застосовуваних на підприємстві ресурсів (продуктивність праці, фондівдача, фондомісткість та ін.). До другої групи, він відносить показники, що характеризують використання споживних ресурсів (матеріаловіддача, матеріаломісткість) [6].

Ми, погоджуємося з П.В. Осиповим, С.Ф. Покропивним та Ю.О. Мельник, що при використанні узагальнюючих та часткових показників, ефективність діяльності підприємства вимірюється як збоку ресурсного, так і збоку витратного підходів, що вказує на взаємодоповнюваність даних показників.

Але й не можна не погодитись з А. Когут, що використання великої кількості показників, не завжди є доцільним, так як може ускладнювати встановлення фактів ефективності, її розміру і динаміки на підприємстві [7], але це регламентується напрямами та очікуваними результатами досліджень.

Найбільш повну систему показників для комплексного оцінювання ефективності господарської діяльності підприємств харчової промисловості розроблено К.С. Дойчевою, яка відрізняється від вже існуючих ступенем деталізації та виділенням узагальнюючих, загальних, часткових, індивідуальних та специфічних показників, що дозволяють оцінювати ефективність звичайної діяльності підприємства в цілому та за окремими їх видами [5].

Дослідження стану підприємств харчової промисловості Одеської області на підставі часткових показників за допомогою табл. 1.

Таблиця 1
Основні показники розвитку підприємств з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів*

Показники	2005 рік	2011 рік		2012 рік			2013 рік		
		Значення показника	Абсолютне відхилення до 2005 р.	Значення показника	Абсолютне відхилення до 2005 р.	Абсолютне відхилення до 2011 р.	Значення показника	Абсолютне відхилення до 2005 р.	Абсолютне відхилення до 2012 р.
Обсяг реалізованої промислової продукції, млн.грн.	3168,6	8102,8	4934,2	8576,0	5407,4	473,2	10705,7	7537,1	2129,7
Питома вага реалізованої промислової продукції у загальному промисловому обсязі, %	21,7	29,7	8	30,2	8,5	0,5	35,9	14,2	5,7

Продовження таблиці 1

Індекси обсягів продукції харчової промисловості (до попереднього року),%	115,7	78,7	-37	97,5	-18,2	18,8	87,6	-28,1	-9,9
Капітальні інвестиції, млн.грн	x	683,6	x	497,9	x	-185,7	674,4	x	176,5
Фінансовий результат до оподаткування, млн.грн.	78,4	-547,1	-625,5	-556,7	-635,1	-9,6	-127,7	-206,1	429
Рентабельність операційної діяльності, %	3,7	-0,8	-4,5	2,0	-1,7	2,8	4,0	0,3	2
Частка збиткових підприємств, %	36,6	41,2	4,6	39,1	2,5	-2,1	39,9	3,3	0,8
Чистий прибуток (збиток), млн.грн.	59,3	-380,8	-440,1	-570,8	-630,1	-190	-209,7	-269	361,1

* Складено авторами на підставі [12, с.10; 13, с.10]

Оцінка обсягів реалізації продукції в Одеській області за видами діяльності за 2011 – 2013 роки свідчить, що у 2012 році в порівнянні з попереднім 2011 роком частка молочних продуктів зменшилась і склала 3,13%, виробництво зменшилось на 13,71%. У 2013 році ситуація покращилась: виробництво молочних продуктів у порівнянні з 2011 роком зросло на 5,07% і у порівнянні з 2012 роком зросло на 21,76% і склало 236,1 млн.грн.

Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів та крохмальних продуктів у 2011 році знизилось на 27,53% і склало 192,4 млн.грн. У 2013 році в порівнянні з 2011 роком виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів та крохмальних продуктів знизилось на 9,91% і склало 239,2 млн.грн. і навпаки, у порівнянні з 2012 роком виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів та крохмальних продуктів збільшилось на 24,32%.

Також у 2012 році в порівнянні з 2011 роком знизилось виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів на 11%, але вже у 2013 році у порівнянні з 2011 роком виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів зросло на 27,96% та у порівнянні з 2012 роком на 43,78%. У 2013 році у порівнянні з 2012 роком значно знизилось виробництво інших харчових продуктів на 43,04%, порівняно з 2011 роком, також відбувається зменшення динаміки але більш повільне.

При проведенні аналізу фінансових результатів до оподаткування за видами харчової промисловості

за 2011 – 2013 роки було виявлено, що в своїй більшості підприємства, що виробляють харчові продукти мають збитковий фінансовий результат до оподаткування, що складає 236,9 млн.грн., що сталося, насамперед, через зменшення фінансового результату до оподаткування виробництва олії та тваринних жирів в 2013 році в порівнянні з 2012 роком на 62,17%, негативний фінансовий результат мають підприємства, що виробляють виноградні вина, хоча в порівнянні з 2012 роком спостерігається позитивна тенденція до збільшення фінансового результату до оподаткування на 4,13%.

В табл. 2 показана частка збиткових підприємств за галузями харчової промисловості за 2011-2013 роки, що станом на 2013 рік показує наявність найбільшої частки серед збиткових підприємств у 2013 році, підприємств, що займаються виробництвом молочних продуктів (45,8%), виробництвом олії та тваринних жирів (43,7), виробництвом виноградних вин (41,7%) та виробництвом безалкогольних напоїв: виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки (42,9%).

Серед підприємств малого бізнесу найбільша частка серед збиткових підприємств у 2013 році припадає на підприємства, що займаються виробництвом молочних продуктів (38,9%), м'яса та м'ясних продуктів (37,5%), виробництвом олії та тваринних жирів (37,5%), виробництвом виноградних вин (50,0%) та виробництвом безалкогольних напоїв: виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки (40,7%).

Таблиця 2

Збиткові підприємства за видами харчової промисловості*

Види виробництва	Суб'єкти підприємництва, %			Суб'єкти малого підприємництва, %	
	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2012 р.	2013 р.
<i>Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів</i>	41,2	39,1	39,9	37,7	38,5
<i>Виробництво харчових продуктів</i>	42,1	37,5	39,2	35,8	36,7
Виробництво м'яса та м'ясних продуктів	37,5	26,3	33,3	25,7	37,5
Перероблення та консервування риби, ракоподібних і молюсків	23,1	38,5	33,3	30,8	36,4
Перероблення та консервування фруктів і овочів	50,0	43,7	22,2	50,0	25,0
Виробництво олії та тваринних жирів	46,4	32,3	43,7	30,0	37,5
Виробництво молочних продуктів	57,1	41,7	45,8	40,0	38,9
Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів та крохмальних продуктів	38,8	33,3	38,0	33,3	34,8
Виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів	39,2	44,4	38,5	45,2	34,5
<i>Виробництво напоїв,</i> <i>з них:</i>	37,5	45,2	42,5	44,6	45,8
Виробництво виноградних вин	35,0	44,7	41,7	44,8	50,0
Виробництво безалкогольних напоїв: виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки	44,0	42,3	42,9	37,9	40,7

* Складено авторами на підставі [12, с.24, 25; 13, с.23, 24]

Рентабельність операційної діяльності підприємств харчової промисловості в Одеській області (табл. 3) в 2011 році є від'ємною, це сталося через зменшення рентабельності операційної діяльності на підприємств з виробництва олії та тваринних жирів, хліба, хлібобулочних і борошняних виробів, безалкогольних напоїв: мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки та інших харчових продуктів.

У 2013 році ситуація покращилася, показник рентабельності став позитивним але збільшення не на високому рівні: низька рентабельність на підприємствах з виробництва виноградних вин, безалкогольних напоїв: мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки та інших харчових продуктів, готових кормів для тварин та інших харчових продуктів.

Таблиця 3

Рентабельність операційної діяльності підприємств за видами харчової промисловості (%)*

Показники рентабельності	2011 рік	2012 рік	2013 рік
<i>Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів</i>	-0,8	2,0	4,0
<i>Виробництво харчових продуктів</i>	-3,1	-0,2	2,5
Виробництво м'яса та м'ясних продуктів	4,8	1,5	2,2
Перероблення та консервування риби, ракоподібних і молюсків	11,6	15,4	18,2
Перероблення та консервування фруктів і овочів	1,1	8,8	9,9
Виробництво олії та тваринних жирів	-5,0	-4,0	0,4
Виробництво молочних продуктів	-2,2	1,6	0,0
Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів та крохмальних продуктів	0,6	0,9	0,4
Виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів	-11,8	-4,3	-0,9
Виробництво інших харчових продуктів	-6,2	-1,3	-2,5
Виробництво готових кормів для тварин	-3,3	-4,8	-8,0
<i>Виробництво напоїв</i> <i>з них:</i>	5,8	9,2	8,4
Виробництво виноградних вин	7,1	2,0	1,2

Продовження таблиці 3

Виробництво безалкогольних напоїв: виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки	-16,9	-18,3	-3,3
--	-------	-------	------

* Складено авторами на підставі [12, с.26; 13, с.25]

Висновки та перспективи подальших досліджень. Для Одеської області дуже важливим є збереження та розвиток власного потенціалу в сфері виробництва агропромислової сировини та її переробки, що для подальшого розвитку підприємств саме харчової промисловості потребує залучення додаткових інвестицій та державного регулювання у захисті вітчизняного виробника харчових продуктів.

Аналіз часткових показників, які характеризують діяльність підприємств харчової промисловості Одеської області свідчить про незадовільний та нестабільний їх стан, наявність великої кількості збиткових підприємств, в тому числі й підприємств малого бізнесу. Хоча й спостерігається наявність позитивної рентабельності операційної діяльності, але вона має не високий рівень. Від'ємний фінансовий результат діяльності підприємств до оподаткування, викли-

каний збитком від фінансової та іншої звичайної діяльності при позитивному фінансовому результаті від операційної діяльності.

Для аналізу та оцінки ефективності діяльності підприємств харчової промисловості необхідно використовувати систему показників, яка обирається відповідно до об'єкту, напрямів та методів дослідження, а також очікуваних результатів та методів контролю їх досягнення, що потребує подальших досліджень для забезпечення ефективної діяльності та конкурентоспроможності підприємств харчових промисловості України, в частості, Одеської області. Основним завданням ефективної діяльності даної галузі для Одеської області є орієнтація на збереження функціонуючих підприємств харчової промисловості та удосконалення системи управління ефективністю їх діяльності, управління та конкурентоспроможності.

Література

1. Антонюк О.П. Економічний аналіз (практикум): навч. посіб. / [О.П. Антонюк, Т.М. Ступницька, Н.М. Купріна]. – Львів: «Магнолія 2006», 2015. – 326 с.
2. Гончарук А.Г. Методологические основы оценки и управления эффективностью предприятия : монография / Анатолий Григорьевич Гончарук. – Одесса: Астропринт, 2008. – 288 с.
3. Гончарук А.Г. О природе экономической эффективности предприятий пищевой промышленности/ А.Г.Гончарук//Економіка промисловості. - № 1. – 2008. – 288 с.
4. Дойчева К.С. Особливості оцінювання ефективності діяльності промислового підприємства в сучасних умовах (п.2.2.) // Управління фінансово-економічною безпекою підприємств харчової промисловості України: аналіз і синтез методів: монографія / [В. В. Немченко, Н. М. Купріна, Г. О. Ткачук та ін.]; за заг.ред. д.е.н., проф. В.В. Немченко; ОНАХТ. – Одеса: Фенікс, 2013. – С. 89-101.
5. Дойчева К.С.: Організація управління ефективністю господарської діяльності підприємств харчової промисловості : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / К.С. Дойчева – Одеса, 2014. – 20 с.
6. Економіка підприємства: підруч. / [ред. Покропивний С.Ф.]. – 2-е вид., перероб. та доповн. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с.
7. Когут А.Е. Эффективность промышленного производства/ А.Е.Когут. – Л.: Наука, 1983. – 176 с.
8. Купріна Н.М. Оценка влияния факторов на изменение рентабельности оборотного капитала/ Н.М. Купріна// Економіка: проблеми теорії та практики. – 2007. – Вип. 228, Т. 2. – С. 368 – 373.
9. Мельник Ю.О. Формування стратегічного плану системи комплексного вимірювання ефективності функціонування підприємства/ Ю.О.Мельник// Стратегія розвитку вітчизняних підприємств: наук.-практ.конф., 2003 р. тези допов. - Тернопіль, 2003. – С.290 – 291.
10. Мельник Ю.О. Функціональний підхід та управління ефективності діяльності підприємства / Ю.О. Мельник // Економіка: проблеми теорії та практики. – 2004. – Вип. 189, Т.3. – С.653 – 660.
11. Осипов П.В. Интегральный производственный потенциал пищевой промышленности / П.В.Осипов. – Одесса: Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины, 2004. – 289 с.
12. Статистичний збірник. Харчова промисловість одеської області за 2013 рік // Головне управління статистики в Одеській області – Одеса. – 2014. – 46 с.
13. Статистичний збірник. Харчова промисловість одеської області за 2012 рік. // Головне управління статистики в Одеській області – Одеса. – 2013. – 45 с.
14. Ступницька Т.М. Підвищення ефективності використання основного капіталу підприємств харчової промисловості : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / Т.М. Ступницька. – Одеса, 2007. – С. 9-10.

Стаття надійшла 16.10.2015
Стаття прийнята до друку 30.10.2015

Куприна Н.М.

кандидат экономических наук, доцент

E-mail: k.natali_@ukr.net

Баранюк К.А.

ассистент

кафедра учёта и аудита

Одесская национальная академия пищевых технологий

ул. Канатная, 112, г. Одеса, Украина, 65039

E-mail: baranyuk.kristina@yandex.ua

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ ОДЕССКОЙ ОБЛАСТИ: ПРАКТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

В статье рассматривается состояние и эффективность функционирования пищевой промышленности Украины на примере Одесской области, как стратегической и одной из перспективных отраслей, оказывающей существенное влияние на состояние экономики Украины. Эффективная деятельность предприятий пищевой промышленности способна не только увеличить бюджет государства, но и создать внутреннюю продовольственную безопасность, обеспечить социальные аспекты его функционирования. Проблемы в данной отрасли в Одесской области, в первую очередь связаны с недостаточным финансированием, нестабильной ситуацией в стране и экономическим кризисом.

Исследования показывают, что множество украинских учёных-экономистов посвящали свои научные труды выбору наиболее эффективных систем показателей, благодаря которым можно сделать наиболее полную и качественную оценку деятельности предприятий. В данной статье при расчётах были использованы частичные показатели, данные за несколько лет, были взяты из статистических сборников.

Исходя из данных проведенного анализа, частичные показатели, характеризующие деятельность предприятий пищевой промышленности Одесской области, показывают их неудовлетворительное и не стабильное состояние, наличие большого количества убыточных предприятий, в том числе и предприятий малого бизнеса. Несмотря на наличие позитивных значений рентабельности операционной деятельности, они имеют не достаточно высокий уровень. Отрицательный финансовый результат деятельности предприятий до налогообложения, вызван отрицательным результатом от финансовой и прочей обычной деятельности при позитивном финансовом результате от операционной деятельности.

По мнению авторов, необходимо использовать систему показателей, выбранную исходя из особенностей объекта, направлений и методов исследования, а также ожидаемых результатов и методов контроля за их достижениями, что требует дальнейших исследований, для обеспечения эффективности и конкурентоспособности предприятий пищевой промышленности Украины, в том числе и Одесской области. Главной задачей в данной отрасли для предприятий пищевой промышленности в Одесской области, является сохранение и развитие уже имеющихся предприятий, усовершенствование системы управления эффективностью их деятельности, управления и конкурентоспособности.

Ключевые слова: пищевая промышленность, система показателей, эффективность деятельности предприятий, убыточные предприятия, оценивание эффективности деятельности.

Kuprina N. M.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

E-mail: k.natali_@ukr.net

Baraniuk K. A.

assistant

Department of Accounting and Auditing

Odessa National Academy of Food Technologies

Kanatna str., 112, Odessa, Ukraine, 65039

E-mail: baranyuk.kristina@yandex.ua

THE EFFICIENCY OF THE ENTERPRISES OF FOOD INDUSTRY OF ODESSA REGION: PRACTICAL ASPECT

In the article the state and efficiency of functioning of the food industry of Ukraine in the example of Odessa region, as strategic and one of the most perspective components which noticeably influences state of the economy of Ukraine is considered.

Effective activity of the enterprises of the food industry is capable not only to increase the budget of the state, but also to create internal food security, to provide social aspects of its functioning.

Problems in this branch in Odessa region, first of all are connected with insufficient financing, unstable situation in the country and economic crisis.

For the assessment of the enterprises of the food industry, efficiency of their activity and competitiveness, are applied certain systems of indicators the internal and external factors influencing the activity of the enterprise are considered. Researches show that a great number of the Ukrainian scientists-economists devoted their scientific works to the option of the most effective systems of indicators thanks to which it is possible to make the full and qualified standard of activity of the enterprises. In this article private indicators were used, in the calculation the data were taken from statistical year-books for few years.

Proceeding from data of the carried-out analysis, the partial indicators characterizing activity of the enterprises of the food industry of Odessa region show their unsatisfactory and not stable state, existence of a large number of the unprofitable enterprises, including small business enterprises in the presence though positive profitability of operating activities, but not high level, negative financial result of activity of the enterprises to the taxation that is caused by negative result from financial and other usual activity at positive financial result from operational.

It is necessary to use the system of indicators chosen proceeding from features of object, the directions and methods of research, and also the expected results and control methods of their achievements that demands further researches, for an obespetchivaniye of efficiency and competitiveness of the enterprises of the food industry of Ukraine including Odessa region. The main task in this branch for the enterprises of the food industry in Odessa region, is preservation and development of already available enterprises, improvement of a control system of efficiency of their activity, management and competitiveness.

Keywords: food industry, system of indicators, efficiency of activity of the enterprises, unprofitable enterprises, estimation of efficiency of activity.

References

1. Antoniuk, O., Stupnytska, T., & Kuprina, N. (2015). *Ekonomichnyi analiz* (p. 326). Lviv: «Mahnoliia 2006».
2. Honcharuk, A. (2008). *Metodolohycheskye osnovy otsenky y upravleniia efektyvnosti predpriatiia* (p. 288). Odessa, Odeska: Astropynt.
3. Honcharuk, A. (2008). O pryrode ekonomycheskoi efektyvnosti predpriatiy pyshchevoi promyshlennosti. *Ekonomika Promyslovosti*, (1), 288-288.
4. Nemchenko, V., Kuprina, N., Tkachuk, H., & Doicheva, K. (2013). Osoblyvosti otsiniuvannia efektyvnosti diialnosti promyslovoho pidpriemstva v suchasnykh umovakh. In *Upravlinnia finansovo-ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstv kharchovoi promyslovosti Ukrainy: Analiz i syntez metodiv* (pp. 89-101). Odesa, Odeska: Feniks.
5. Doicheva, K. (2014). Orhanizatsiia upravlinnia efektyvnosti hospodarskoi diialnosti pidpriemstv kharchovoi promyslovosti (pp. 1-20). Odesa.
6. Pokropyvnyi, S. (2001). *Ekonomika pidpriemstva* (2nd ed., p. 528). Kiyv.
7. Kohut, A. (1983). *Effektyvnost promushlennoho proyzvodstva* (p. 176). Lviv: Nauka.
8. Kuprina, N. (2007). Otsenka vlyianiya faktorov na yzmenenye renabelnosti oborotnoho kapytala. *Ekonomika: Problemy Teorii Ta Praktyky*, 228(2), 368 – 373.
9. Melnyk, I. (2003). Formuvannia strateichnogo planu systemy kompleksnoho vymiriuvannia efektyvnosti funktsionuvannia pidpriemstva. *Stratehiia Rozvytku Vitchyznianskykh Pidpriemstv*, 290-291.
10. Melnyk, I. (2004). Funktsionalnyi pidkhid ta upravlinnia efektyvnosti diialnosti pidpriemstva. *Ekonomika: Problemy Teorii Ta Praktyky*, 189(3), 653 – 660.
11. Osypov, P. (2004). Yntehralnui proyzvodstvennoi potentsyal pyshchevoi promyshlennosti (p. 289). Odessa, Odeska: Ynstytut problem runka y ekonomyko-ekolohycheskykh yssledovanyi NAN Ukrainy.
12. *Statystychnyi zbirnyk. Kharchova promyslovist odeskoi oblasti za 2013 rik.* (2014). Holovne Upravlinnia Statystyky v Odeskii Oblasti, 46.
13. *Statystychnyi zbirnyk. Kharchova promyslovist odeskoi oblasti za 2012 rik.* (2013). Holovne Upravlinnia Statystyky v Odeskii Oblasti, 45.
14. Stupnytska, T. (2007). Pidvyshchennia efektyvnosti vykorystannia osnovnoho kapitalu pidpriemstv kharchovoi promyslovosti (pp. 9-10). Odesa.

Received 16 October 2015

Approved 30 October 2015

Available in Internet 26.12.2015